DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA BUDOWNICTWA

WARSZAWA, 15 kwiecień 1950 | Nr 4 | Poz. 30 – 44

TREŚĆ:

30

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA

z dn. 21 lutego 1950 r.

w sprawie ustalenia trybu zaopatrywania w maszyny, części zamienne, sprzęt, narzędzia i urządzenia.

(L. dz. DV/2/1956/50).

Celem scentralizowania i skoordynowania zaopatrzenia w sprzęt, maszyny, części zamienne, urządzenia i niektóre narzędzia budowlane, zarówno z dostaw krajowych jak i zagranicznych, zarządza się co następuje:

1. Przedsiębiorstwa i instytucje podległe Ministerstwu Budownictwa zaopatrywane będą we wszelki sprzęt, budowlany, maszyny, części zamienne, urządzenia oraz niektóre narzędzia (w/g. załącznej specyfikacji) z dostaw krajowych i zagranicznych bezpośrednio przez Centralę Sprzętu Budownictwa.

2. Odnośnie zaopatrzenia w sprzęt, maszyny i urządzenia z importu obowiązują przepisy pisma okólnego z dnia 22.X.49 r. L. dz. DV/1/5538/49.

3. W odniesieniu do zaopatrzenia z dostaw krajowych, **inwestorzy naczelni** składają swe zamówienia na sprzęt, maszyny i urządzenia do Centrali Sprzętu Budownictwa. Zamówienia te winny być zgodne z „zestawieniami zbiorczymi" (M2) złożonymi w Departamencie Zaopatrzenia przez inwestora naczelnego i zatwierdzonymi w trybie instrukcji P.K.P.G. Nr 8.

Ewentualne zmiany w specyfikacji zamówienia mieszczące się w ramach przyznanych limitów lub kredytów dodatkowych wymagają zgody Ministerstwa.

Centrala Sprzętu Budownictwa na podstawie złożonych przez inwestorów naczelnych zamówień sporządzi zamówienia zbiorcze i złoży je do Centralnego Biura Obrotu Maszynami, które po zlokalizowaniu zapotrzebowań w przemyśle wskaże właściwych dostawców (biuro sprzedaży, centrala handlowa itp.) którym C.S.B. złoży formalne zamówienia.

4, W odniesieniu do narzędzi wymienionych w załączonej specyfikacji obowiązuje analogiczny tryb postępowania tzn., iż Centrala Sprzętu Budownictwa sporządza i składa w odpowiednim biurze sprzedaży globalne zamówienia. Natomiast narzędzia nie objęte załączonym wykazem przedsiębiorstwa zamawiają same bezpośrednio w branżowych centralach handlowych lub biurach sprzedaży.

5. Formalne zamówienia składane przez C.S.B. zarówno na sprzęt jak i narzędzia winny być uprzednio zaakceptowane przez Ministerstwo Budownictwa (Departament Zaopatrzenia).

6. Centrala Sprzętu Budownictwa, po otrzymaniu od dostawców zamówionego sprzętu i narzędzi w ilościach podanych w zamówieniach natychmiast rozdzieli je pomiędzy odbiorców w oparciu o złożone przez nich zapotrzebowania.

W przypadku otrzymania od dostawców zamówionego sprzętu i narzędzi partiami, rozdział winien być dokonany w/g rozdzielnika, sporządzonego przez C.S.B., a zaakceptowanego przez Ministerstwo Budownictwa (Departamenty: Zaopatrzenia i Planowania), stosownie do potrzeb wynikających z realizowanych aktualnie robót. — Postanowienia powyższego punktu odnoszą się również do zaopatrywania z importu.

7. Zarządzenie niniejsze nie dotyczy zaopatrzenia w sprzęt specjalny, jak: laboratoryjny, badawczy, naukowy, pomiarowy, oraz maszyny i sprzęt biurowy. — W sprzęt ten będą jednostki zainteresowane zaopatrywać się same przy pomocy własnej służby zaopatrzenia w sposób dotychczasowy, a mianowicie: zapotrzebowujący składa 2 egz. zamówienia do Ministerstwa Budownictwa (Departament Zaopatrzenia) do zaakceptowania. — Departament Zaopatrzenia po stwierdzeniu zgodności z planem zaopatrzenia przesyła 1 egz. zamówienia do właściwej branżowo centrali handlowej do dalszego załatwienia. Jednostka zainteresowana przeprowadza dalsze czynności związane z realizacją zamówienia bezpośrednio z właściwą branżowo centralą handlową, powiadamiając Ministerstwo Budownictwa (Departament Zaopatrzenia) o załatwieniu sprawy.

8. Centrala Sprzętu Budownictwa ponosi odpowiedzialność za terminowe sporządzenie i złożenie zamówień oraz za rozdział otrzymanych dostaw.

w/z Kierownika Ministerstwa Budownictwa

St. Pietrusiewicz

Załącznik do Zarządu Ministra Budownictwa L. dz. V/2/1256/50.

PISMO OKÓLNE.

z dnia 22.X.1949 r. o tymczasowym trybie postępowania przy dokonywaniu zamówień zagranicznych na sprzęt, maszyny i urządzenia dla resortu Ministerstwa Budownictwa.

L. dz. V/1 5538/49.

W celu ujednolicenia trybu postępowania przy dokony-

waniu zamówień zagranicznych na sprzęt, maszyny i urządzenia dla resortu Ministerstwa Budownictwa, w oparciu o zarządzenie P.K.P.G. Departament Inwestycji z dnia 23.VI.1949 r. L.I.N. 7.2-1 w sprawie akceptacji wniosków importowych, Ministerstwo anuluje swe pismo okólne z dnia 8.VI.1949 r. L. dz. V/64/49 o trybie postępowania przy dokonywaniu zamówień zagranicznych oraz zarządzenie z dnia 22.VIII. 1949 r. L. dz. V/2/1702/49 w sprawie postępowania przy zaopatrywaniu w sprzęt i ustala następujące zasady:

1. Jednostki podległe Ministerstwu Budownictwa nie mają prawa do prowadzenia bezpośrednich pertraktacji z przedsiębiorstwami zagranicznymi lub też z ich przedstawicielami na terenie Polski, zarówno w sprawach techniczno-handlowych, mających na celu zawarcie lub wykonywanie kontraktów importowych, jak również w sprawach informacyjnych.

2. Jednostki podległe Ministerstwu Budownictwa, chcące dokonać zakupu sprzętu, maszyn i urządzeń zagranicą w ramach limitów finansowych sporządzą zapotrzebowanie i za pośrednictwem swych Centralnych Zarządów prześlą je do Centrali Sprzętu Budownictwa w Warszawie, która na podstawie zarządzenia Ministerstwa z dnia 15 lipca 1949 r. L. dz. V/2/2225/49 oraz zgodnie z niniejszym zarządzeniem powołana jest do obsługiwania wszystkich jednostek podległych Ministerstwu Budownictwa oraz do opracowania zamówień na wszelki sprzęt, maszyny i urządzenia dla Ministerstwa Budownictwa.

3. Centrala Sprzętu, mając całość zagadnienia w swym ręku:

a) zanalizuje nadesłane zapotrzebowanie pod kątem pokrycia go z puli rezerwowej względnie przez dokonanie koniecznych przerzutów z innych jednostek resortu Ministerstwa Budownictwa ze zgodą Ministerstwa.

b) koryguje dokumentacje techniczną i przesyła do Dep. Technicznego Ministerstwa Budownictwa do zatwierdzenia.

c) opracuje zamówienie do właściwej Centrali Handlu Zagranicznego, oraz sporządzi wnioski importowe w 4-ch egzemplarzach w/g ustalonego przez P.K.P.G. wzoru. Na wniosku importowym Centrala Sprzętu uwidacznia zatwierdzoną dokumentację techniczną (łącznie z datą zatwierdzenia),

d) przesyła do Ministerstwa Budownictwa Dep. Zaopatrzenia wszystkie wyżej podane dokumenty do akceptacji i dalszego urzędowania.

4. Ministerstwo Budownictwa, Departament Zaopatrzenia, akceptuje wnioski importowe po zaopiniowaniu przez Dep. Planowania zgodności składanych wniosków z odnośnymi pozycjami planów importowych.

Ministerstwo Budownictwa Departament Zaopatrzenia kieruje wspomniane wnioski importowe do właściwych branżowych ministerstw w celu uzyskania potwierdzenia, że zgłoszone do importu maszyny, sprzęt i urządzenia nie są produkowane w kraju, zamówienie natomiast zwraca Centrali Sprzętu.

5. Właściwe ministerstwa zatrzymują u siebie 1 egz. wniosku importowego, 2 egz. wniosku przesyłają do właściwych Central Handlu Zagranicznego, pozostały zaś egzemplarz wniosku po potwierdzeniu w/g wymagań p-ktu 7-go zwracają do Centrali Sprzętu.

6. Centrala Sprzętu utrzymuje stały kontakt z Centralami Handlu Zagranicznego i jest obowiązana:

a) prowadzić ścisłą ewidencję zamówień zagranicznych i czuwać nad właściwym i terminowym ich zrealizowaniem,

b) dopilnować, aby dostawca nadesłał specyfikację dostarczonego obiektu, opis techniczny, opis obsługi itp.

c) odebrać nadesłany obiekt importu i odpowiednio przechować do czasu przekazania zapotrzebowującemu,

d) powołać Komisję dla odbioru technicznego zamówionego sprzętu maszyn lub urządzeń. Powołana Komisja odbiera obiekty importowe w oparciu o warunki zamówienia. O ile, stosownie do życzenia Centrali Sprzętu wyrażonego przy zamówieniu, odbiór ma się odbywać zagranicą, Centrala Sprzętu albo zleca poprzez Centrale Handlu Zagranicznego odbiór zagranicznej firmie rzeczoznawców, albo też wnioskuje do Ministerstwa Budownictwa o odebranie obiektu importu przez wydelegowaną z kraju Komisję Odbiorczą. W tym drugim przypadku Centrala Sprzętu stawia wnioski do Ministerstwa, kogo należy delegować do odbioru zagranicą,

e) wystawione przez Centralę Handlu Zagranicznego rachunki, Centrala Sprzętu, po sprawdzeniu, reguluje i refakturuje następnie na odbiorców obiektów importowych, doliczając swoje koszty oraz marżę zarobkową w/g stawek zatwierdzonych przez Ministerstwo Budownictwa.

Za Ministra **St. Pietrusiewicz**

Załącznik do zarządzenia
Min. Budownictwa
L. dz. V/2/1956/50.

Wykaz narzędzi budowlanych

dostarczanych przez Centralę Sprzętu Budownictwa

Symbol C. S. B.	Nazwa narzędzi
Hr	Gwintownice do rur gazowych
Gs	Gwintowniki ręczne w kompletach M
Gs	Gwintowniki ręczne w kompletach Wht
Gr	Gwintowniki ręczne w kompletach do gwintu rur
H	Narzynki różne (metryczne, Wht, do gwintownic)
B	Pilniki i tarniki stolarskie różne
D	Pilniki ślusarskie różne
Ca	Młotki ślusarskie od 0,1 do 1,5 kg. Stolarskie, dla okuwaczy
Cm	Szczypce różne (cęgi, cęgi uniwersalne, płaskie obcinacze czołowe, boczne itp.)
Co	Przecinaki i wybijaki różne, punktaki ślusarskie
Cr	Imadła ślusarskie, kowalskie, maszynowe i ręczne
Cs	Kowadła
Ct	Kuźnie i elementy kotliny
Cx	Klucze do rur, widlaste, nasadowe, oczkowe, rurowe, francuskie, szwedzkie
Mw	Wiertarki elektryczne, ręczne
Mh	Szlifierki dwutarczowe
C7	Śrubokręty
Xg	Sprawdziany do gwintów
C4	Lutownice
C	Nożyce do blachy
C5	Lampy benzynowe
Cp.	Dłuta stolarskie, ciesielskie, różne
W	Świdry stolarskie i ciesielskie, różne
Pr	Piłki do metali, do użytku ręcznego
P	Piły stolarskie, ciesielskie i trakowe
Pd	Piły taśmowe
Pl	Piły tarczowe
Xu	Metrówki (calówki)
Xw	Poziomice
Pp	Piły poprzeczne
Pa	Piły stolarskie (rozpłatnice, otwornice, ramowe, zasównice, kabłonkowe, pasownice, ogrodnicze)
Ch	Siekiery i topory
Cw	Łopaty, sztychówki, szufle, grace, czerpaki mur., kielnie
C	Kilofy i oskardy
Ck	Łomy budowlane, drągi, ubijaki do bruku
Xw	Piony
Cb	Młotki dwuobuchowe (ucki) od 1 do 2,5 kg.
Ce	Młoty kowalskie
Cg	Młotki murarskie, szpicaki, zębaki i typy specjalne jak kształtowniki kowalskie, młoty brukarskie
C6	Szpachle malarskie
Cw	Trzonki różne: jak do łopat, młotków, pilników
	Aparatura spawalnicza (palniki — reduktory)

Narzędzia racjonalizatorskie

Czerpaki do tynkowania
Czerpaki do murowania
Łopaty do murowania (do zapraw)
Skrzynie żelazne do zaprawy wapiennej
Ramki do cegły
Taczki do przewożenia cegły
Narzędzia do pneumatyków.

31

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA

z dnia 6 marca 1950 r.

o stosowaniu w budownictwie cegły dziurawki i cegły sylikatowej.

L. dz. IV/1/868/50 r.

Celem unormowania stosowania cegły dziurawki i cegły sylikatowej, oraz mając na uwadze korzyści wynikające ze stosowania w budownictwie tego rodzaju cegieł przez uzyskanie znacznych oszczędności na kosztach budowy, zarządza się co następuje:

§ 1. Cegłę dziurawkę i cegłę sylikatową należy stosować na szeroką skalę w budownictwie miejskim i wiejskim, z zachowaniem warunków technicznych, określonych niniejszym zarządzeniem.

§ 2. Cegły dziurawki zwykłej i bloków wielocegłowych należy używać:

1) w murach nośnych ścian zewnętrznych na najwyższych dwóch kondygnacjach, przy czym z reguły zbędne jest dokonywanie specjalnych przeliczeń wytrzymałościowych.

Ilość kondygnacji, budowanych z cegły dziurawki grubo-ściennej, może być powiększona ponad dwie, o ile przeliczenia naprężeń w murach, dokonane w myśl PN/B-182, na to pozwolą.

Do obliczeń tego rodzaju należy zakładać wytrzymałość cegły dziurawki grubościennej — 50 kg. cm² przekroju brutto.

Stosując do obliczenia wytrzymałości murów z dziurawki na ściskanie wzór podany w pkt. 1 wspomnianej normy, należy otrzymane wyniki zmniejszyć, mnożąc je przez następujące współczynniki:

przy zaprawach o wytrzymałości 50 kg/cm² i wyżej — 0,8
przy zaprawach o wytrzymałości 15—19 kg/cm² — 0,7
przy zaprawach poniżej 14 kg/cm² — 0,5

2) Jako wypełnienia szkieletów konstrukcyjnych;
3) w ścianach działowych;
4) w stropach jako płyty nośne względnie wypełniające.

§ 3. Cegła wapienno-piaskowa (sylikatowa) powinna być stosowana:

1) jako warstwa licowa elewacji budynków;
2) w ścianach konstrukcyjnych, które nie wymagają niskiego współczynnika przenikania ciepła to jest np. w budynkach przemysłowych i gospodarczych;
3) w ścianach konstrukcyjnych wewnętrznych i zewnętrznych budynków murowanych i szkieletowych, z zachowaniem warunków utrzymania wymaganego współczynnika przenikania ciepła.

Warunek ten można osiągnąć albo przez odpowiednią grubość, albo też odpowiednią konstrukcję ścian zewnętrznych (np. grubość 55 cm), izolacje termiczne murów materiałami izolacyjnymi, lub urządzenia odpowiednich pionowych przestrzeni powietrznych równolegle do powierzchni ścian, z odpowiednim podziałem na komory uniemożliwiającym cyrkulację powietrza.

4) w ścianach działowych,
5) przy ogrodzeniach.

§ 4. W murach narażonych na wilgoć, jak np. piwnicznych i fundamentowych, oraz w pobliżu źródeł wyższych temperatur, cegła sylikatowa może być stosowana pod warunkiem zabezpieczenia jej odpowiednią izolacją.

§ 5. Nasiąkliwość cegły sylikatowej, użytej do ścian (murów zewnętrznych), w budynkach przeznaczonych na stały pobyt ludzi, nie powinna przekraczać 16%.

§ 6. W celu przeciwdziałania wietrzeniu, ściany licowe z cegły sylikatowej należy pokrywać szkłem wodnym.

Podsekretarz Stanu **St. Pietrusiewicz**

32

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA

z dnia 28 lutego 1950 r.

w sprawie zmiany zarządzenia Ministra Budownictwa z dnia 20 grudnia 1949 r. o organizacji i zakresie działania Wojewódzkich Komisji Architektoniczno-Budowlanych.

Na podstawie § 3 ust. 2 zarządzenia Ministra Budownictwa z dnia 21 lipca 1949 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej w sprawie utworzenia w urzędach wojewódzkich Działów Budownictwa i powołania Wojewódzkich Komisji Architektoniczno-Budowlanych (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 10, poz. 87) zarządzam, co następuje:

§ 1. W § 3 zarządzenia Ministra Budownictwa z dnia 20 grudnia 1949 r. o organizacji i zakresie działania Wojewódzkich Komisji Architektoniczno-Budowlanych (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 1, poz. 1) po pkt 13 dodaje się nowy punkt 13a w brzmieniu:

„13a. przedstawiciel Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa, Ceramiki i Pokrewnych Zawodów w Polsce".

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 marca 1950 r.

Za Kierownika Ministerstwa Budownictwa
St. Pietrusiewicz

33

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA

z dnia 28 lutego 1950 r.

w sprawie instrukcji o stosowaniu rozwiązań konstrukcyjnych i materiałowych przy sporządzaniu dokumentacji technicznej dla obiektów inwestycyjnych realizowanych w ramach P. I. 1950 r. przez przedsiębiorstwa budowlane podległe Ministrowi Budownictwa.

(L. dz. II/W1/1158/50)

§ 1. Przy sporządzaniu przez Państwowe Biura Projektów podległe Ministrowi Budownictwa dokumentacji technicznej dla obiektów inwestycyjnych realizowanych w ramach P. I. 1950 r. należy stosować się do przepisów instrukcji Nr 2 załączonej do niniejszego zarządzenia.

§ 2. 1. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 marca 1950 r.

2. Jednocześnie uchyla się sprzeczne z niniejszą instrukcją przepisy wydane w drodze zarządzeń, instrukcji i okólników Ministra Budownictwa (Ministra Odbudowy).

Za Kierownika Ministerstwa Budownictwa **J. Zakowski**

Załącznik do zarządzenia
z dnia 28 lutego 1950 r.
L. dz. II/W1/1158/50

INSTRUKCJA Nr 2.

o stosowaniu rozwiązań konstrukcyjnych i materiałowych przy sporządzaniu dokumentacji technicznej dla obietków inwestycyjnych realizowanych w ramach P. I. 1950 — przez przedsiębiorstwa budowlane podległe Mnistrowi Budownictwa.

CZĘŚĆ PIERWSZA

Przepisy ogólne

1. Przy sporządzaniu dokumentacji technicznej w r. 1950 należy zwrócić specjalną uwagę na zagadnienie racjonalnego zastosowania, dla poszczególnych typów inwestycji, różnych rodzajów i asortymentów, w zależności od możliwości zaopatrzenia materiałowego w r. 1950 . Dyrekcje Techniczne Biur Projektów opracują to zagadnienie na podstawie wytycznych szczegółowych zawartych w części drugiej niniejszej instrukcji i dadzą wyczerpujące wskazówki oddziałom i pracowniom Biur Projektów co do rodzajów konstrukcji i materiałów, które muszą być zastosowane w różnych typach obiektów. W szczególności należy z góry określić rodzaj i charakter oraz wyposażenie budynków gwarantujące właściwe procentowe zużycie materiałów instniejących na rynku.

2.Wykazy materiałów sporządzane w zakresie dokumentacji kosztorysowej dla poszczególnych obiektów, powinny posiadać podział odpowiadający etapom realizacyjnym. Wykazy te przekazywane inwestorom powinny być przesyłane w odpisie przedsiębiorstwu realizującemu inwestycję, w terminach nie późniejszych niż zatwierdzone projekty.

3. Odstępstwa od zaplanowanych założeń konstrukcyjnych i materiałowych mogą nastąpić:

1) na skutek ogólnych zmian w zaopatrzeniu materiałowym,
2) na zatwierdzony przez Ministerstwo uzasadniony wniosek danego Biura Projektów,

3) na polecenie Ministerstwa Budownictwa.

4. Biura Projektów przypilnują, aby szczegółowe wytyczne (część druga) znalazły swój wyraz przy sporządzaniu kosztorysów.

CZĘŚĆ DRUGA

Przepisy szczegółowe

I. KONSTRUKCJE I ELEMENTY KONSTRUKCYJNE

A. Budownictwo mieszkaniowe, społeczne i administracyjno-biurowe.

1. Ściany.

1) Konstrukcje szkieletowe stalowe powinny być wyeliminowane z projektów, zaś konstrukcje szkieletowe żelbetowe mogą być stosowane jedynie w budynkach o wysokości powyżej 18 m., oraz w przypadku uzasadnienia gospodarczo-technicznego wszędzie tam, gdzie względy ekonomiczne tego wymagają. W przypadkach szczególnych szkielety stalowe mogą być w drodze wyjątku dopuszczone za uprzednią zgodą Ministerstwa Budownictwa na podstawie szczegółowego uzasadnienia techniczno-ekonomicznego.

2) Mury piwnicze powinny być z reguły murowane z cegły lub wykonywane z gruzobetonu. W budynkach szkieletowych, jeżeli względy statyczne nie stoją na przeszkodzie — słupy szkieletu należy posadowić na murach piwnicznych stosując ławy lub poduszki.

Ławy fundamentowe należy projektować w zasadzie z gruzobetonu, biorąc jednak pod uwagę możliwość wykorzystania również i innych materiałów lokalnych. Zbrojenia ław dopuszcza się tylko w przypadkach słabego gruntu, nierównomiernych lub b. dużych obciążeń.

3) Przy opracowywaniu koncepcji konstrukcyjnej budynków szkieletowych należy z reguły rozważyć możliwość wykonania górnych kondygnacji jako nadbudówki murowanej, posadowionej na części dolnej szkieletowej.

4) Ściany oporowe, jeżeli wysokość pozwala, powinny być projektowane jako konstrukcje zespolone (żelazobetonowo-ceglane), lub masywne gruzobetonowe, kamienne itp. w zależności od posiadanych materiałów lokalnych.

5) Ustrojem nośnym w budynkach murowanych powinny być wyłącznie ściany i filary murowane względnie betonowe lub ceglane zbrojone, gdy względy statyczne tego wymagają (duże obciążenia).

W przypadkach gdy koniecznym jest uzyskanie max. swobodnej przestrzeni wewnątrz budynku — dopuszcza się w drodze wyjątku w bud. o wys. poniżej 18 m. konstrukcje mieszane tj. takie, w których stropy opierają się na zewnętrznych ścianach murowanych, wewnątrz zaś nad podciągach i słupach. Konstrukcji tego rodzaju nie należy jednak stosować przy złych warunkach gruntowych.

6) W budynkach szkieletowych ściany zewnętrzne wypełniające jak również ściany zewnętrzne budynków niskich, powinny być projektowane z bloków pustych wielocegłowych lub pustaków żużlowych i gruzowych i zasadniczo o grubości odpowiadającej 1$^1/_2$ cegły dziurawki w strefach wschodnich i 1$^1/_2$ cegły pełnej w strefach zachodnich, bez względu na wysokość budynku i z zachowaniem statyczności budynku. W miejscowościach odległych od wytwórni pustaków, może być stosowana cegła dziurawka lub sitówka.

7) Ogólnie specjalny nacisk należy położyć na właściwe wykorzystywanie materiałów lokalnych jak gruz, żużel, kamień polny i łamany, tłuczeń kamienny i wyroby przemysłowe produkowane w bliskości danej miejscowości. Przykładowo: należy zwrócić uwagę, aby dla obiektów budowanych w miejscowościach posiadających np. cegielnie produkującą cegłą dziurawkę, nie przewidywać użycia pustaków prefabrykowanych wymagających np. dowozu kolejowego.

2. Stropy i belki.

1) Belki dwuteowe stalowe mogą być stosowane najwyżej dla 25% ogólnej powierzchni stropów, projektowanych w ramach Biur Projektów i z reguły jako belki obetonowane. Pierwszeństwo do stosowania stalowych belek dwuteowych powinny mieć obiekty odbudowywane lub adoptowane. Przy belkach dwuteowych:

a) strzałki ugięcia stosować należy w myśl normy PN B-190.

b) dla belek o długości powyżej 5,5 m. należy projektować zamosowanie w/g 6.10.4 tejże normy.

Jako przekrycie pomiędzy belkami należy stosować:

a) nad piwnicami sklepienia odcinkowe,

b) w stropach pozostałych, płyty typu lekkiego z dziurawki lub sitówki z wypełnieniem lekkimi izolacjami jak np. wełna żużlowa i żużel.

Korzystne jest stosowanie pomiędzy belkami dwuteowymi ceramiki cienkościennej np. pustaków „Pomorze", płyt ceramicznych „Hourdisa", cegieł „Foerstera", płyt zbrojonych prefabrykowanych itp. Przy konieczności zbrojenia płyt ceglanych płaskich, można stosować w myśl PN/B-1703 bednarkę lub pręty okrągłe. Dla małych rozpiętości można stosować płyty bez zbrojenia sklepione naprzemian płasko i odcinkowo.

2) W budownictwie mieszkaniowym oraz w budynkach publicznych nieszkieletowych przy rozpiętościach poniżej 6,0 m., należy stosować w ramach możliwości produkcyjnych przedewszystkim stropy prefabrykowane z wieńcami na każdej kondygnacji.

3) W konstrukcjach szkieletowych należy stosować stropy gęstożebrowe względnie żebrowe, a przy projektowaniu belek należy:

a) stosować w miarę możności belki ciągłe,

b) belki żelbetowe projektować w ten sposób, aby wykluczyć stal w strefie ściskanej.

4) Ogólnie należy dążyć do unikania elementów zbrojonych stosując tam, gdzie warunki ustrojowe i architektoniczne na to pozwalają, arkady, łuki i sklepienia.

5) Nadproża należy z reguły wykonywać przy użyciu prefabrykowanych beleczek żelbetowych. Użycia belek stalowych jako nadproży powinno być ograniczone tylko do przypadków posiadania belek pochodzących z rozbiórek i niedających się zastosować jako belki stropowe.

Konstrukcje dachów.

1) W obiektach, w których wymagane jest poddasze użytkowe, dachy mogą być projektowane o lekkiej konstrukcji drewnianej pod blachę lub dachówkę, względnie jako dachy żelbetowe lub ceramiczne składane na miejscu z elementów gotowych.

2) W budownictwie, gdzie poddasza nie są wymagane, powinny być stosowane stropo-dachy. Np. na płaskim ostatnim stropie(ewentualnie prefabrykowanym), układa się żeberka z cegły lub gruzebetonu, pokrywając je płytami wiórkowo-cementowymi, z nałożoną gładzią cementową i podwójnym pokryciem bituminą na lepik.

4. Schody.

Zaleca się stosowanie w najszerszym zakresie schodów o stopniach wspornikowych osadzonych w murze lub schodów z elementów prefabrykowanych. Stosowanie schodów o konstrukcjach wymagających skomplikowanych zbrojeń, szalowań i obliczeń statycznych, należy ograniczyć do specjalnie uzasadnionych wypadków popartych opinią Kolegium Opiniodawczego.

B. Budownictwo przemysłowe (hale fabryczne).

1. ŚCIANY.

Wszędzie tam, gdzie względy użytkowe i konstrukcyjne na to pozwalają, należy zamiast konstrukcji szkieletowej w ścianach zewnętrznych stosować mury ceglane. W tym przypadku konstrukcje dachów nie powinny wywierać parć poziomych na te ściany.

W przypadkach wymagających zwiększenia wytrzymałości ścian na parcie wiatru zaleca się stosowanie pilastrów. W razie konieczności użycia konstrukcji szkieletowych w ścianach zewnętrznych, wypełnienie tych ścian należy wykonać z cegły dziurawki lub pustaków o grubości nieprzekraczającej 41 cm.

2. STROPY I BELKI.

Dla konstrukcji przenoszących duże obciążenia (ciężar użytk. ponad 500 kg/m^2) — należy projektować stropy żelbetowe, zebrowe, przy zastosowaniu wytycznych ogólnych jak w punkcie A.2.

Przy szkielecie stalowym powinny być stosowane stropy z belek kształtowych przekrytych sklepieniem odcinkowym. W konstrukcjach stalowych, przy większych rozpiętościach, należy stosować dźwigary o zmiennym przekroju lub kratowe oraz przewidywać z reguły połączenia spawane zamiast nitowanych.

3. DACHY.

1) Przy dużych rozpiętościach należy stosować wiązary kratowe spawane, a przy mniejszych żebra stalowe lub żelbetowe. Przy dużych odległościach pomiędzy wiązarami wskazane jest stosowanie lekkich płatwi kratowych — spawanych.

Pokrycie dachów należy wykonywać z blachy, blachy falistej lub papy.

Przy konieczności ocieplenia dachu mogą być użyte płyty wiórkowo-cementowe, bądź lekki beton trocinowy o wadze 1200 kg/m³.

2) Blacha falista może być stosowana dla budynków drugorzędnych niewymagających ochrony przed zmianą temperatury.

4. Budynki przemysłowe o konstrukcji i charakterze zbliżonym do budynków mieszkalnych i socjalnych należy projektować w/g wytycznych zawartych w punkcie A.

C. Dane ogólne.

1. Przy projektowaniu konstrukcji żelbetowych należy stosować się do wytycznych zawartych w zarządzeniu Przewodniczącego P.K.P.G. z dnia 6-XII-49 r. w sprawie obowiązku stosowania stali OW-50 w/g normy PN/H-93215 i drutu o średnicy 3 mm. i 4,5 mm. w gatunku handlowym (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1184), zaś przy konstrukcjach prefabrykowanych do Instrukcji P.K.P.G. Nr 5 o elementach prefabrykowanych i ich zastosowaniu w budownictwie.

2. Orientacyjny stosunek w jakim powinny być projektowane poszczególne typy stropów przedstawia się następująco w stosunku %% do całości projektowanych przez Biura Projektów stropów:

a) pustakowy — gęstożebrowy — 55 — 60%
b) na belkach stalowych — 25%
c) prefabrykowane — 20 — 15%

Jako stropy gęstożebrowe przedewszystkim należy stosować typ „Ackermana", z pustaków cztero-ceglowych lub cegieł dziurawek, zaś stropy skrzynkowe jedynie w przypadkach dużych rozpiętości i obciążeń lub przy zastosowaniu skrzynek z mat trzcinowych (np. Berbeka). Inne typy mogą być stosowane w wypadku posiadania pokrycia materiałowego na rynku.

II. CEMENT.

W roku 1950 na rynek krajowy wprowadzone zostają różne gatunki cementu, a mianowicie:

Cement portlandzki „350" o wytrzymałości R28 = 350 at.
„ „ „250" (zwykły) „ „ = 250 „
„ hutniczy „ „ = 250 „
(wydziela mało ciepła — nie nadaje się do robót zimowych, natomiast ze względu na mały skurcz nadaje się do dużych masywnych bloków betonowych. Jest odporny na działanie czynników chemicznych. Nadaje się do robót morskich fundamentowych itp.).

Cement murarski „150" o wytrzymałości R28 = 150 at.

Ze względu na różne ceny cementów i konieczność oszczędnego i odpowiedniego użycia właściwych cementów do właściwych robót, w projektach i kosztorysach należy przewidywać zastosowanie:

1) Cementów „350" do ważnych i specjalnych robót żelbetowych jak np. elementy prefabrykowane, konstrukcje łupinowe, konstrukcje w budownictwie przemysłowym narażone na wstrząsy i uderzenia konstrukcje ramowe — przy wymaganych wytrzymałościach betonu ponad 180 at.
2) Cementów „250" do konstrukcji żelbetowych pozostałych poza wymienionymi w p. 1) oraz do konstrukcji betonowych przy wymaganych wytrzymałościach betonu R28 — ponad 100—180 at.
3) Cementów hutniczych w/g wytycznych podanych wyżej.
4) Cementów „150" — do betonów niekonstrukcyjnych, podłoży betonowych, do zapraw, do wypraw, budownictwa wiejskiego i domków jednorodzinnych.

Projektowanie stosowania zapraw półcementowych powinno mieć miejsce jedynie w przypadkach uzasadnionych względami statycznymi (w/g PN/B-182 „Konstrukcje murowane"), bądź konstrukcyjnymi np. mury podziemne, tynki zewnętrzne, do płytek terrakotowych itp.).

III. WAPNO.

1. W celu potanienia kosztów budowy należy przy sporządzaniu kosztorysów zwrócić specjalnie baczną uwagę na właściwe stosowanie zapraw w robotach murarskich, stosując zaprawy wapienne wszędzie tam, gdzie względy konstrukcyjne na to pozwalają.

2. W wypadku stosowania wapna pokarbidowego należy go używać jedynie do robót murarskich z wyłączeniem robót tynkarskich.

IV. DREWNO.

1. Warunki stosowania drewna w budownictwie określa ściśle uchwała Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 14-X-49 r. w sprawie stosowania oszczędności drewna w poszczególnych dziedzinach gospodarki narodowej (Monitor Polski Nr A-99, poz. 1171).

2. Przy projektowaniu stolarki budowlanej należy ponadto:

1) Zwiększyć w budownictwie mieszkalnym, administracyjnym i socjalnym ilość drzwi szklonych, celem zaoszczędzenia drewna oraz stosować głównie okna zespolone typu szwedzkiego, ograniczając okna skrzynkowe do koniecznego specjalnie uzasadnionego minimum,
2) przewidywać prefabrykowane parapety okienne lastrico, zamiast parapetów drewnianych,
3) drzwi piwniczne stosować szpungowe bez futryn.

V. IMPREGNATY.

W sprawie impregnacji drewna, Ministerstwo Budownictwa roześle wytyczne opracowane przez Instytut Techniki Budowlanej, które będą obowiązywały do czasu wydania przez P.K.N. normy PN/B-165 „Warunki wykonania robót ciesielskich".

VI. MATERIAŁY IZOLACYJNE.

1. Do izolacji poziomej ścian należy z reguły stosować wyłącznie papę smołowcową i smołę, przyczym w budynkach podpiwniczonych izolacja nadziemna powinna być z zasady układana na filarach międzyokiennych celem uzyskania dodatkowej oszczędności w materiałach izolacyjnych.

2. Do izolacji pionowej ścian w budynkach podpiwniczonych należy przewidywać smołę i tynki z domieszkami wodoszczelnymi.

3. Stosowanie papy i płyt wiórkowo-cementowych do izolacji dźwiękowej, powinno być ograniczone do minimum. Zastępczo można stosować przędzę szklaną lub żużlową.

4. Poddasza użytkowe należy z reguły ocieplać polepą powstałą z mieszaniny gliny z sieczką lub torfem.

5. W wypadku stosowania ścian działowych nieakustycznych należy używać mat trzcinowych prefabrykowanych.

VII. MATERIAŁY DEKARSKIE.

1. Rodzaj pokrycia dachów powinien być projektowany pod kątem potrzeb architektonicznych i regionalnych. Przewiduje się krycie dachów papą bitumiczną podwójnie, dachówką, eternitem, blachą ocynkowaną, blachą falistą:

1) Pokrycie papą bitumiczną należy stosować w odniesieniu do dużych budynków przemysłowych oraz większych obiektów miejskich, gdzie z uwagi na charakter architektury wskazane jest stosowanie dachów o małym nachyleniu.

   Procentowy stosunek pokrycia papą bitumiczną w stosunku do całkowitej powierzchni dachów wynieść powinien:
   a) dla bud. przemysłowego i magazynowego ca 75%,
   b) dla bud. mieszkalnego, administr. i socjalnego ca 60%.
2) Krycie dachówką powino być stosowane w budownictwie regionalnym, socjalnym, administracyjnym oraz mieszkaniowym (ca 20% powierzchni dachów), ze specjalnym uwzględnieniem obiektów niskich.
3) Blacha cynkowa nie może być używana do krycia dachów, a jedynie na obróbki blacharskie, rynny i rury spojone. W wyjątkowych wypadkach — Ministerstwo Budownictwa może udzielić zezwolenia na pokrycie dachu blachą cynkową, na podstawie umotywowanego wniosku Biura Projektów.
4) Krycie blachą żelazną ocynkowaną, blachą falistą i eternitem powinno być traktowane jako zastępują-

ce blachę cynkową i dachówkę. Pokrycie tego rodzaju dla budownictwa mieszkaniowego, socjalnego i administracyjnego powinno wynosić ca 20% powierzchni dachów, a dla budownictwa przemysłowego ca 25%.

5) Papa smołowcowa może być używana na izolację oraz jako dolna warstwa pod papę bitumiczną, przy podwójnym kryciu dachów. W tym ostatnim wypadku powinna być stosowana papa smołowcowa niepiaskowana.

2. Budynki zabytkowe lub o charakterze zabytkowym należy kryć w oparciu o wytyczne władz konserwatorskich.

VIII. PODŁOGI.

1. W budownictwie mieszkaniowym należy stosować w przedpokojach, sieniach, korytarzach i kuchniach niemieszkalnych — posadzki lastrico, zaś w pozostałych pomieszczeniach podłogi z desek. W budownictwie przemysłowym podłogi z desek powinny być używane w granicach 10%.

2. W budownictwie administracyjnym i socjalnym należy stosować posadzki z klepki w pomieszczeniach zasadniczych, zaś w hallach, korytarzach i pomieszczeniach sanitarnych budownictwa administracyjnego — posadzkę lastrico. Inne podłogi jak linoleum, chodniki na betonie, mogą być stosowane w porozumieniu z Ministerstwem Budownictwa.

3. Posadzki marmurowe mogą być stosowane za każdorazowym zezwoleniem Ministerstwa Budownictwa w budownictwie socjalnym i administracyjnym o charakterze monumentalnym, w wys. ca 2,5% ogólnej powierzchni podłóg w tych budynkach.

4. Podłogi z klinkieru i płytek skałodrzewnych powinny być stosowane przedewszystkim w budownictwie przemysłowym, przy czym te ostatnie nadają się dla przemysłu lekkiego, jak np. przemysł radiowy, odzieżowy, precyzyjny itp.

5. Należy zachować jaknajdalej posuniętą oszczędność w użyciu terrakoty stosując posadzki z płytek lastrico. Posadzki terrakotowe mogą być przewidywane jedynie w budynkach służby zdrowia, laboratoriach i pomieszczeniach specjalnych, gdzie względy użytkowe nie pozwalają na stosowanie posadzek lastrico.

IX. ROBOTY ELEWACYJNE.

1. Płaszczyzny kamieniarskie bądź galanteria kamieniarska mogą być stosowane wyłącznie do robót elewacyjnych w budynkach administracyjnych, socjalnych i domach towarowych, gdy obiekty te posiadają charakter monumentalny, przy czym ogólna powierzchnia płaszczyzn kamieniarskich nie może przekroczyć 2,5% ogólnej powierzchni elewacji wszystkich budynków należących do wyszczególnionych grup. Ilościowy stosunek powierzchni płaszczyzn granitowych i piaskowcowych powinien kształtować się jak 1 : 3.

2. W robotach elewacyjnych należy uwzględniać prócz zwykłych wypraw również i tańsze rodzaje zlecone okólnikiem Ministra Budownictwa Nr 28 z dnia 21-VIII-1949 w sprawie robót elewacyjnych (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 11(5), poz. 95).

3. Nie należy używać klinkieru do robót elewacyjnych, natomiast mogą być stosowane elementy prefabrykowane oraz w niewielkich ilościach płytki przyborskie.

X. GLAZURA.

1. Stosowanie glazury powinno mieć miejsce przede wszystkim w budynkach służby zdrowia. W pozostałym budownictwie socjalnym należy używać narówni z glazurą, płytek ściennych przyborskich. Również w kąpieliskach i ustępach publicznych ścianki kabin powinny być projektowane z płytek ściennych przyborskich o wymiarach w/g katalogu Biura Sprzedaży C.H.M.B.

2. W budownictwie mieszkalnym w miejscach narażonych na zawilgocenie (przy zlewach, wannach i umywalkach), dopuszcza się oblicowanie ścian płytkami przyborskimi do wys. max. 1,50 m.

XI. SZKŁO I KREDA.

1. Stosowanie szkła lustrzanego należy ograniczyć do możliwości rynkowych. Zastępczo może być używane szkło ciągnione.

2. Malowanie ścian i sufitów należy z reguły przewidywać wapienne w kolorach jasnych. Malowanie klejowe może być przewidywane jedynie w granicach możliwości rynkowych i w przypadkach gwarantujących, że wykonane zostanie na wysuszonych tynkach.

XII. KRUSZYWO.

Stosowanie różnych rodzajów kruszyw do betonów reguluje PN/B-196 „Roboty betonowe i żelbetowe". Należy zwrócić specjalną uwagę, aby nie projektowano użycia żwiru rzecznego do betonów o drugorzędnym znaczeniu, niekonstrukcyjnych, jak np. wypełniające, izolacyjne itp. Sprawa ta zostaje szerzej ujęta w specjalnym okólniku.

Dyrektor Departamentu **Inż. Marian Benko**

34

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA

z dnia 21 lutego 1950 roku

o organizacji służby oszczędnościowej w przedsiębiorstwach podległych Ministrowi Budownictwa.

L. dz. D. VII/1330 6/50

W celu właściwego prowadzenia spraw związanych z realizacją systemu oszczędnościowego zarządza się, co następuje:

§ 1. Generalny Komisarz Oszczędnościowy, powołany zarządzeniem Ministra Budownictwa z dnia 12.XI 1949 r. (Dz. Urz. Min. Budown. Nr 17 poz. 140) sprawuje swe funkcje przy pomocy personelu pomocniczego; skład osobowy tego personelu zatwierdza Minister Budownictwa na wniosek Generalnego Komisarza Oszczędnościowego, zgłoszony w porozumieniu z Dyrektorami Gabinetn Ministra oraz Biura Kadr.

§ 2. W przedsiębiorstwach państwowych podległych Ministrowi Budownictwa działają:

a) na szczeblu centralnego zarządu i jednostek równorzędnych — główny komisarz oszczędnościowy, powołany przez dyrektora naczelnego centralnego zarządu,

b) na szczeblu przedsiębiorstwa — komisarz oszczędnościowy powołany przez naczelnego dyrektora na wniosek głównego komisarza oszczędnościowego,

c) na szczeblu oddziału — starszy referent oszczędnościowy, wyznaczony przez dyrektora przedsiębiorstwa na wniosek komisarza oszczędnościowego,

d) na budowie — sekcja oszczędnościowa, składająca się z trzech członków, z których dwóch wybiera ogólne zebranie załogi, a trzeciego (sekretarza) wyznacza dyrektor przedsiębiorstwa względnie oddziału na wniosek komisarza oszczędnościowego przedsiębiorstwa.

§ 3. Główni komisarze oszczędnościowi sprawują swe funkcje przy pomocy personelu, którego skład ilościowy ustala na wniosek dyrektora naczelnego centralnego zarządu lub jednostek równorzędnych Generalny Komisarz Oszczędnościowy w porozumieniu z Dyrektorami Departamentu Planowania oraz Zatrudnienia i Płac.

§ 4. Główni Komisarze Oszczędnościowi, komisarze oszczędnościowi, starsi referenci oszczędnościowi i sekretarze sekcji oszczędnościowych — pełnią wyłącznie funkcje związane z systemem oszczędnościowym.

§ 5. Zaszeregowanie wymienionych w § 4 zostanie podane do wiadomości oddzielnym zarządzeniem.

§ 6. Wynagrodzenie głównych komisarzy oszczędnościowych, komisarzy oszczędnościowych, starszych referentów oszczędnościowych, sekretarzy sekcji oszczędnościowych oraz pozostałego personelu etatowego pokrywane będzie z budżetu właściwej jednostki organizacyjnej.

§ 7. Generalny Komisarz Oszczędnościowy, jego personel pomocniczy, personel pomocniczy głównego komisarza oszczędnościowego i komisarza oszczędnościowego pełnią funkcje związane z systemem oszczędnościowym — jako dodatkowe — poza swymi normalnymi czynnościami.

§ 8. Wynagrodzenie dodatkowe otrzymywane przez personel wymieniony w § 7 pokrywane będzie z funduszu nagród i prac zleconych, utworzonego zarządzeniem Ministra Budownictwa z dnia 4 sierpnia 1949 r. L. dz. D. VII/ /1/6322/49 z części pozostającej do dyspozycji odnośnych jednostek organizacyjnych.

§ 9. Wysokość wynagrodzeń dodatkowych ustala Minister Budownictwa.

§ 10. Zarządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 stycznia 1950 r.

Za Kierownika Ministerstwa Budownictwa

St. Pietrusiewicz Podsekretarz Stanu

35

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA

z dnia 17 marca 1950 r.

w sprawie usprawnienia wykonawstwa na odcinku robót instalacyjnych i wykończeniowych.

Nr III/4/1496/50.

Celem wyrównania dysproporcji produkcyjnych państwowych przedsiębiorstw budowlanych na odcinku robót instalacyjnych i wykończeniowych — w stosunku do możliwości produkcyjnych działów czysto budowlanych (stanu surowego) zarządzam:

1) natychmiastowe zorganizowanie oddziałów instalacyjnych o takiej mocy, by potencjał produkcyjny dla robót budowlanych mógł być w ramach jednego Centralnego Zarządu pokryty wykonawstwem na odcinku robót instalacyjnych,
2) zwiększenie kadr szkolonych na odcinku robót instalacyjnych i wykończeniowych do ilości, gwarantującej pokrycie zapotrzebowania odnośnych fachowców,
3) wprowadzenie na wszystkich budowach zespołowych metod pracy przy robotach instalacyjnych i wykończeniowych,
4) ustalenie potrzeb w zakresie wyposażenia w konieczne dla zmechanizowania tych robót komplety narzędzi i włączenie do planu zaopatrzenia w sprzęt, jako zadanie pierwszoplanowe,
5) polecenie służbom zaopatrzenia, zabezpieczenia terminowego i kompletnego zaopatrzenia materiałowego — dla robót instalacyjnych i wykończeniowych — które da możliwość prowadzenia zespołowych metod pracy — bez zahamowania.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 17 marca 1950 r.

Kierownik Ministerstwa Budownictwa **R. Piotrowski**

36

OKÓLNIK Nr 7

z dnia 24 marca 1950 r.

L. dz. BA/4-1422/50

w sprawie kwalifikacji kierowników robót budowlanych w przedsiębiorstwach państwowych i samorządowych.

Stosownie do przepisu art. 358 prawa budowlanego do technicznego kierowania robotami budowlanymi określonymi w art. 333 tegoż prawa, powinny być powoływane osoby, posiadające odpowiednie uprawnienia. Odstępstw od tego przepisu, z wyjątkiem przypadku określonego w art. 359 ust. (2), prawo budowlane nie przewiduje.

Jeżeli jednak w związku z brakiem osób uprawnionych, jest rzeczą niemożliwą powierzenie funkcji kierownika technicznego osobie uprawnionej, należy od osób, które faktycznie mają sprawować funkcje kierowników technicznych żądać, by posiadały co najmniej:

a) ukończoną wyższą szkołę techniczną i 3-letnią, udowodnioną wiarygodnie praktykę budowlaną,
b) ukończoną średnią szkołę techniczną lub kursy techniczne w ośrodkach szkolenia zawodowego i 5-cio letnią, udowodnioną wiarygodnie praktykę budowlaną, lub
c) w razie braku szkolnego wykształcenia technicznego 10-letnią, udowodnioną wiarygodnie praktykę budowlaną.

Zwraca się przy tym uwagę na przepis art. 33 prawa o wykroczeniach, zabraniającego powierzania osobom nie posiadającym odpowiednich kwalifikacji, wykonywania czynności, mogących spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia.

W związku z powyższym Ministerstwo Budownictwa zmieniając równocześnie postanowienia zawarte w okólniku Nr 35 z dnia 5 listopada 1949 r. „o nadzorze policyjno-budowlanym nad budownictwem państwowym" (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 16, poz. 135), a dotyczące podpisywania deklaracji kierownika robót, poleca, by każdorazowe powierzanie obowiązku kierownika robót było bezzwłocznie przez kierownictwo przedsiębiorstwa państawowego lub samorządowego podawane do wiadomości wojewódzkiej władzy nadzoru policyjno-budowlanego za pośrednictwem miejscowej władzy budowlanej.

Równocześnie zarządza się, by nazwisko pełniącego obowiązki kierownika robót — stosownie do przepisów § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 września 1935 r., „o nadzorze policyjno-budowlanym nad wykonywanymi robotami budawlanymi" (Dz.U.R.P. Nr 70, poz. 438) — było umieszczone na tablicach wywieszanych na poszczególnych budowach.

W końcu Ministerstwo Budownictwa przypomina, że wobec uruchomienia szeregu ośrodków szkoleniowych i upoważnienia Ob. Ob. Wojewodów śląskiego, wrocławskiego, poznańskiego i gdańskiego do powołania Komisji Egzaminacyjnej na uprawnienia budowlane, jak również wobec powołania do życia w Ministerstwie Budownictwa Komisji Kwalifikacyjnej dla stwierdzania umiejętności zawodowych u osób nieposiadających wykształcenia technicznego — uzyskanie uprawnień do kierowania robotami budowlanymi nie nastręcza już poważniejszych trudności formalnych dla osób zasługujących na powierzanie im odpowiedzialnej funkcji kierownika robót. W interesie zatym sprawnego funkcjonowania przedsiębiorstw państwowych i samorządowych, kierownicy tych przedsiębiorstw obowiązani są dopilnować pod osobistą odpowiedzialnością, by osoby, sprawujące funkcje kierowników robót, uzyskały w nieprzekraczalnym terminie do końca bieżącego roku obowiązujące uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi.

Dyrektor Biura **Z. Pogonowski**

37

OKÓLNIK Nr 8

z dnia 24 lutego 1950 r.

(L. dz. II/W2/558/50)

W związku z zarządzeniem Ministra Budownictwa z dnia 29 sierpnia 1949 r. (L. dz. GM 3901/Sekr 49), Ministerstwo Budownictwa wyjaśnia, że prace urbanistyczne, o ile wartość tych prac nie przekracza 100.000 złotych — można zlecać spółdzielniom pracy oraz pracownikom Wydziałów Planowania Miast i Osiedli lub Miejscowych Urzędów Planowania, przy zachowaniu przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19.2.1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 73).

Udzielenie zlecenia na wykonanie wyżej omówionych prac poza Centralnym Biurem Projektów, wymaga każdorazowo zgody Dyrektora Działu Budownictwa Urzędu Wojewódzkiego.

Dyrektor Departamentu **M. Benko**

38

OKÓLNIK Nr 9

z dnia 17 marca 1950 r.

w sprawie stosowania racjonalnych i oszczędnych rozwiązań budowlanych i instalacyjnych przy sporządzaniu projektów w zakresie budownictwa mieszkaniowego.

L. dz. II/4/1453/50

W dążeniu do uzyskania możliwych oszczędności w materiałach instalacyjnych w budownictwie mieszkaniowym winny być przez Państwowe Biura Projektów przestrzegane następujące zasady:

a) kuchnie, łazienki i klozety należy tak projektować, aby urządzenia kanalizacyjne i wodociągowe w jednym lokalu mogły być przyłączone do wspólnego pionu, z zachowaniem warunków określonych odnośnymi przepisami;
b) w uzasadnionych wypadkach dopuszczalne są odchylenia od powyższej zasady pod warunkiem, że

ilość aparatów, przyłączonych do wspólnego pionu na jednej kondygnacji nie może być mniejsza od 2-ch;

c) aparaty kanalizacyjne i wodociągowe należy rozmieszczać w sposób umożliwiający pełne wykorzystanie pionu na wszystkich kondygnacjach przy możliwie krótkich połączeniach;

d) w budynkach z własną kotłownią należy dążyć do centralnego umieszczenia kotłowni, właściwego jej zagłębienia i usytuowania komina;

e) przy opracowaniu projektów budynków winna być bezwzględnie utrzymana ścisła współpraca architekta i instalatora dająca w wyniku rozwiązania zarówno racjonalne jak i ekonomiczne.

Za Kierownika Ministerstwa Budownictwa **J. Żakowski**

39

OKÓLNIK Nr 12

z dnia 18 marca 1950 r.

w sprawie zatwierdzania rzeczoznawców budowlanych.

L. dz. BA/4-2132/50

Władze budowlane, wymienione w art. art. 385 — 383 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz.U.R.P. z 1939 r. Nr 34, poz. 216) — powinny posiadać wśród własnego personelu zatwierdzonych rzeczoznawców budowlanych, opinia których wiążącą jest dla wszystkich zarządzeń i orzeczeń, wydawanych przez te władze.

Zgodnie z powyższymi przepisami na stanowiska rzeczoznawców budowlanych mogą być powoływane:

a) **dla Zarządów Miejskich m. st. Warszawy i m. Łodzi**
— osoby z wyższym wykształceniem technicznym i z uprawnieniami budowlanymi w zakresie art. 361, 362 lub 369 prawa budowlanego, zatwierdzone przez Ministra Budownictwa. na wniosek Zarządu m. st. Warszawy lub m. Łodzi;

b) **dla Zarządów Miejskich miast wydzielonych z powiatowych związków samorządowych**
— osoby z wyższym wykształceniem technicznym i z uprawnieniami budowlanymi w zakresie art. 361, 362 lub 369 prawa budowlanego, zatwierdzone przez właściwego wojewodę, na wniosek Zarządu Miejskiego;

c) **dla Zarządów Miejskich miast niewydzielonych z powiatowych związków samorządowych**
— osoby z uprawnieniami budowlanymi w zakresie art. 361, 362, 369 lub 364 prawa budowlanego, zatwierdzone przez właściwego wojewodę na wniosek Zarządu Miejskiego;

d) **dla Wydziałów wykonawczych komisji uzdrowiskowych**
— osoby z wyższym wykształceniem technicznym i z uprawnieniami budowlanymi w zakresie art. 361, 362 lub 369 prawa budowlanego, zatwierdzone przez właściwego wojewode na wniosek wydziału wykonawczego komisji uzdrowiskowej.

Na podstawie okólnika Ministra Budownictwa Nr 10 z dnia 22 marca 1947 r. (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 2, poz. 27) funkcje rzeczoznawców budowlanych dla wydziałów powiatowych pełnią z urzędu architekci powiatowi, których zatwierdzanie na tym stanowisku jest zbędne.

Niezależnie od podanych wyżej kwalifikacji, Ministerstwo Budownictwa wyjaśnia, że wobec zastrzeżenia zarządzeniem Ministra Odbudowy z dnia 1.IV.1949 r. (Monitor Polski Nr 23, poz. 370) zatwierdzania wszystkich większych budynków do właściwości tegoż Ministra, zarządy miejskie miast wydzielonych oraz wydziały wykonawcze komisji uzdrowiskowych mogą tymczasowo, w razie zupełnego braku sił z wyższym wykształceniem technicznym, funkcje rzeczoznawców powierzać osobom z uprawnieniami z art. 364 prawa budowlanego.

Ponieważ dotychczasowy stan obsady stanowisk rzeczoznawców budowlanych w wielu przypadkach nie odpowiada powołanym wyżej przepisom i powoduje często niepowetowane szkody dla interesu publicznego, zarządzam co następuje:

1. Zarządy Miejskie m. st. Warszawy i m. Łodzi oraz Urzędy Wojewódzkie zaprowadzą bezzwłocznie ewidencję zatwierdzanych rzeczoznawców w podległych organach władz budowlanych.

2. Ewidencję wtórną dla całego Państwa zakłada się równocześnie w Ministerstwie Budownictwa.

3. Władze budowlane, które złożyły wniosek o zatwierdzenie rzeczoznawcy budowlanego otrzymują decyzję zatwierdzającą w/g załączonego wzoru, przy czym jeden odpis zatwierdzenia powinien być dołączony do ewidencji rzeczoznawców budowlanych, prowadzonej w urzędzie wojewódzkim, drugi zaś do ewidencji wtórnej, prowadzonej w Ministerstwie Budownictwa. O zatwierdzeniu rzeczoznawcy powiadamia zainteresowanego władza budowlana, która złożyła wniosek, podając mu właściwy Nr ewidencji upoważniający go do zaopatrywania wydawanych dla niej opinii podpisem rzeczoznawcy.

4. Do dnia 30 czerwca 1950 r. Zarządy Miejskie m. st. Warszawy i m. Łodzi — oraz Urzędy Wojewódzkie sprawdzą czy osoby, pełniące obecnie funkcje rzeczoznawców budowlanych odpowiadają podanym wyżej warunkom i w przypadku pozytywnym wciągną je do ewidencji wojewódzkich na zasadach ustalonych w p. 3. W przypadku gdy zainteresowane władze budowlane nie wciągną w powyższym terminie do ewidencji rzeczoznawców dotychczasowych lub nie uzyskają w tym okresie czasu zatwierdzenia rzeczoznawców nowych właściwi terytorialnie Ob. Ob. Wojewodowie wystąpią do Ministra Budownictwa z wnioskiem o odjęcie funkcji powierzonych tym władzom na podstawie postanowień art. 393a i 398a prawa budowlanego.

5. Rzeczoznawcy budowlani obowiązani są przy podpisywaniu opinii, protokółów i wszelkich prac, wykonywanych z tytułu pełnienia powierzonej im funkcji, używać podłużnej pieczęci z wymienieniem: stopnia naukowego i zawodowego, nazwiska, imienia i określenia stanowiska słowami „rzeczoznawca budowlany Nr ewid. . . . rzecz...."

6. Rzeczoznawcy budowlanemu zabronione jest bez uprzedniego zgłoszenia władzy przełożonej sporządzenie projektów budowlanych i kierowanie robotami budowlanymi na obszarze, na którym sprawuje obowiązki rzeczoznawcy. Niezależnie od tego w każdym przypadku zabronione mu jest udzielanie opinii technicznych w sprawach, w których wykonywał czynności projektującego lub kierownika technicznego budowy albo robót.

Dopilnowanie wykonania powyższych zarządzeń poleca się Dyrektorom Działu Budownictwa Urzędów Wojewódzkich pod osobistą odpowiedzialnością.

Za Kierownika Mnisterstwa Budownictwa **St. Pietrusiewicz**

Załącznik do Okólnika
Min. Bud. Nr 12

Wzór decyzji zatwierdzającej

. . . .
(władza zatwierdzająca rzeczoznawcę)

Nr. . . . .

. . . . . dnia . . . . 195 . .

Nr ewid. rzecz. . . . . /19 . . . / . . . .
Nr bieżący, rok, Urz. Woj./

Do
. . . .
. . . .
(władza bud., która złożyła wniosek zatw. rzecz.)
w . . . .

Na podstawie art. 387 ust. (3), albo art. 388 ust. (2) (niepotrzebne skreślić) rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 216 z 1939 r.), uwzględniając wniosek . . . . . . Nr . . . . . z dnia . . . .

Zatwierdzam

Ob. . . . .
. . . .
(stopień naukowy—zawodowy) (nazwisko i imię)
urodz dnia . . . .
(data i miejsce urodzenia)
posiadającego uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi i sporządzania projektów (planów) w zakresie określonym art. . . . prawa budowlanego, a wydane przez Ministerstwo . . . . za Nr ewid. upr. . . . . / 19 . . , /

(tylko Nr ewid. uprawn. wydany przez Ministerstwo po 9.V.1945 r.)

"

rzeczoznawcą budowlanym

. . . .

(władza bud., która złożyła wniosek o zatwierdzenie rzeczoznawcy)

Wymieniony rzeczoznawca budowlany może udzielać opinii w sprawach projektów budowlanych i kierowania robotami budowlanymi tylko w takim zakresie, w jakim jest uprawniony do kierowania robotami budowlanymi i sporządzania projektów tych robót.

Rzeczoznawcy budawlanemu zabronione jest bez uprzedniego zgłoszenia władzy przełożonej, sporządzanie projektów budowlanych i kierowania robotami budowlanymi na obszarze, na którym sprawuje obowiązki rzeczoznawcy.

Niezależnie od tego w każdym przypadku zabronione mu jest udzielanie opinii technicznych w sprawach, w których wykonywał czynności projektującego lub kierownika technicznego budowy albo robót.

. . . . ,

Minister Budownictwa lub właściwy Wojewoda

40

PISMO OKÓLNE

z dn. 16.II. 50 r.

w sprawie nowych rodzajów cementu

L. dz. IV/1/310/50

W związku z wprowadzeniem na rynek od 1 stycznia 1950 r. nowych rodzajów cementu, Ministerstwo podaje poniżej ich charakterystykę:

A. I. Cement portlandzki „350“.

Odpowiada wymaganiom normy PN/B-211 (projekt). Cement ten powinien być stosowany do betonów zbrojonych i zwykłych oraz do zapraw w przypadku wymaganych wytrzymałości tychże, większych od 30 kg/cm².

Stosunek kruszywa, piasku i wody przy sporządzaniu betonu o wytrzymałości ponad 180 kg/cm² i przy użyciu cementu „350“ jest taki sam jak przy użyciu dotychczas stosowanego normalnego cementu portlandzkiego.

Cement „350“ pakowany jest do worków koloru piaskowego z podłużnym pasem fioletowym. Ciężar worka wynosi 50 kg. brutto za netto.

II, Cement portlandzki „250”.

Odpowiada wymaganiom projektu nowej normy PN/B-201.

Wymagania wytrzymałościowe norm dla tego gatunku cementu są takie same, jak dla dotychczas używanego normalnego cementu portlandzkiego.

Cement „250” powinien być stosowany do tych robót, do których dotychczas używany był normalny cement portlandzki, a więc do sporządzania betonów zwykłych i zbrojonych oraz do zapraw.

Stosunek kruszywa, piasku i wody przy sporządzaniu betonu jest taki sam jak przy użyciu dotychczas stosowanego normalnego cementu portlandzkiego.

Cement „250” jest pakowany do worków koloru piaskowego.

Ciężar jednego worka wynosi 50 kg. brutto za netto.

Tablica porównawcza dla cementów portlandzkich 250 i 350.

	Wymagania wytrzymałościowe według norm w kg/cm²			
	na zginanie		na ściskanie	
	po 7 dn.	po 28 dn.	po 7 dn.	po 28 dn
Cement portlandzki 250	30	50	130	250
„ „ 350	40	60	225	350
Dotychczas używany normalny cement portlandzki	30	50	130	250

III. Cement „150” (t. zw. murarski).

Cement „150” jest tworzywem hydraulicznym dla którego opracowany jest projekt PN/B-209.

Tablica porównawcza dla normalnego cementu i cementu „150”.

	Wymagania wytrzymałościowe według normy w kg/cm²			
	na zginanie		na ściskanie	
	po 7 dn.	po 28 dn.	po 7 dn.	po 28 dn
Dotychczasowy normalny cement portlandzki	30	50	130	250
Cement „150“	20	30	80	150

Zastosowanie: Cement „150“ nie może być użyty do robót żelbetowych i do odpowiedzialnych robót budowlanych. Natomiast nadaje się w zupełności do wykonywania fundamentów mniej odpowiedzialnych robót betonowych, a przede wszystkm powinnien znaleźć szerokie zastosowanie przy tynkowaniu i sporządzaniu zaprawy cementowej dla murów, do czego używano dotychczas normalny cement portlandzki.

Szczególnie zalecany jest ten cement do budownictwa wiejskiego (np. niskie budynki, fundamenty, schody, chodniki, koryta, żłoby, ogrodzenia itp.). Do wyrobu dachówek i kręgów studziennych, które wymagają cementu przedniego, cementu „150” nie należy używać.

Tworzywa podobne do cementu „150” używane są z dobrymi wynikami od szeregu lat za granicą (Z.S.R.R., Francja).

Sposób użycia.

Stosunek kruszywa i piasku przy sporządzaniu betonu z cementu „150” powinien być taki sam jak przy użyciu normalnego cementu portlandzkiego, dodatek zaś wody należy regulować tak, aby świeża mieszanina betonu względnie zaprawy, miała te samą gęstość, co przy normalnym cemencie portlandzkm.

Opakowanie. Cement „150” jest pakowany stosownie do projektu normy PN/B-209 do worków koloru piaskowego z dwoma czarnymi pasami wzdłuż worków obejmującymi napis. Ciężar 1 worka wynosi 50 kg. brutto za netto.

IV. Cement hutniczy odpowiada obowiązującej normie PN/B-208.

Wymagania wytrzymałościowe norm są takie jak dla normalnego cementu portlandzkiego. Ponadto cement hutniczy posiada większą odporność na działanie czynników chemicznych niż normalny cement portlandzki np. na działanie wody morskiej i substancji humusowych, znajdujących się w ziemi.

Sposób użycia. Stosunek kruszywa, piasku i wody przy sporządzaniu betonu taki sam jak przy użyciu normalnego cementu portlandzkiego.

Opakowanie. Cement hutniczy jest pakowany do worków koloru piaskowego z podłużnym paskiem czerwonym.

Cężar jednego worka wynosi 50 kg. brutto za netto.

B. Zastosowanie cementów.

Ze względu na różne ceny cementów i konieczność oszczędnego i odpowiedniego użycia właściwych cementów do robót dla których przyjęte zostały określone wytrzymałości — w projektach i kosztorysach należy przewidywać zastosowanie:

a) cementu „350” do ważnych i specjalnych robót żelbetowych (np. elementy prefabrykowane, konstrukcje łupinowe, konstrukcje narażone na wstrząsy i uderzenia) — przy wymaganych wytrzymałościach betonu ponad 180 kg/cm²,

b) cementu „250“ do pozostałych konstrukcji żelbetowych oraz do konstrukcji betonowych przy wymaganych wytrzymałościach betonu 100—180 kg cm².

c) cementu hutniczego tam, gdzie beton jest narażony na działanie czynników chemicznych np. przy budowach morskich, w terenach bagnistych t. j. gdzie beton może być narażony na działanie kwasów organicznych względnie słabych kwasów mineralnych z procesu gnicia.

Cement hutniczy wydziela przy wiązaniu mało ciepła, tym samym skurcz jest mały. Z tego powodu zaleca się używanie cementu hutniczego do wykonywania dużych,

masywnych bloków betonowych, natomiast nie należy go używać przy zimowych robotach budowlanych.

Poza tym można używać cementu hutniczego do tych wszystkich celów, do których używa się normalnego cementu portlandzkiego, a więc do fundamentów, konstrukcji żelbetowych, drzewobetonu i betocelu.

d) Cementu „150" do betonów niekonstrukcyjnych, podłoży betonowych oraz do zapraw (o wytrzymałości do 30 kg/cm²) i wypraw cementowo-wapiennych.

Dyrektor Departamentu **W. Karnas**

41

PISMO OKÓLNE.

z dnia 28 lutego 1950 r.

w sprawie stosowania wełny żużlowej.

L. dz. D. IV/1/156/50 r.

Daje się zauważyć niedostateczne wykorzystanie przez przedsiębiorstwa budowlane wełny żużlowej dla celów izolacji.

Wychodząc z założenia, że wełna żużlowa jest dobrym i tanim materiałem izolacyjnym, produkowanym w kraju i pod względem własności termicznych w stanie suchym nie wiele ustępuje płytom korkowym, produkowanym z surowca importowanego, Ministerstwo Budownictwa zaleca stosowanie jej w jaknajszerszym zakresie do izolacji termicznej i akustycznej w budownictwie (stropy, ściany, rurociągi instalacyjne, chłodnie itp.).

Własności techniczne wełny żużlowej są następujące:

1) Współczynnik przewodności cieplnej wynosi około 0,05 kcal m²h⁰ C, przy ciężarze objętościowym 150 — 200 kg (m³) dla płyt korkowych współczynnik ten wynosi 0,04 kcal (m² h⁰C),
2) Odporność na wysokie temperatury w granicach do około 800⁰C,
3) znaczna odporność na zagrzybienie i gnicie.

Dla orientacji Ministerstwo podaje, że wełna żużlowa może być stosowana w postaci luźnej, płyt, otulin w oplocie z siatki drucianej, oraz sznurów izolacyjnych. Zapotrzebowanie na wełnę żużlową zgłaszać należy do C.H.M B. Biuro Sprzedaży Papy i Izolacji w Katowicach ul. 5 Maja 29.

Szczegóły dotyczące zastosowania wełny żużlowej podane są w Nr 10—12 czasopisma „Inżynieria i Budownictwo" z r. 1949, oraz z Nr Nr 2, 11—2 czasopisma „Materiały Budowlane" z r. 1949.

V-Dyrektor Departamentu **W. Głowa**

42

PISMO OKÓLNE.

z dnia 14 marca 1950 r.

w sprawie stosowania szorstkich podłogowych materiałów tartych.

L. dz. D.IV/1/1273/50

Ministerstwo Budownictwa zaleca stosowanie w jak najszerszym zakresie na budowach wytyczne opracowane przez Podkomisję Budownictwa Państwowej Rady Leśnictwa p. n. Szorstkie podłogowe materiały tarte z drewna drzew iglastych — „Warunki Techniczne", do czasu opracowania odpowiednich norm przez Polski Komitet Normalizacyjny.

Dyrektor Departamentu
W. Karnas

Zał. do pisma okólnego z dn. 14.III.50 r. L. dz. D.III 1/595/50

Centralny Zarząd Przemysłu Leśnego przesyła warunki techniczne na podłogówkę szorstką z drewna drzew iglastych. Produkować ją należy następująco:

1) w trzech grubościach — 25mm 29mm i 32mm, jednak największą uwagę należy zwrócić na produkcję grubości 32 mm, jako najbardziej żądanej. Największymi odbiorcami będą organa Min. Budownictwa, które określą procentowy układ poszczególnych grubości.
2) w długościach zasadniczych 3,0—3,5 — 4,0 — 4,5 i 5,0 m., dopuszczalne są jednak wszystkie długości z odstopniowaniem do 10 cm. w granicach od 2,5 do 6m.
3) w 2 grupach jakości: I grupa zwykła i II poślednia.
4) ze względu na duże potrzeby naszego budownictwa ilość wyprodukowanej podłogówki powinna być najwyższa jaką można osiągnąć z posiadanego surowca, uwzględniając produkcję tarcicy specjalnej jak wagonówka, warsztatówka i inne.

Ponieważ podłogówka może być ułożona tylko w stanie suchym, należy produkować ją wcześnie i zwrócić szczególną uwagę na prawidłowe sztaplowanie w miejscach przewiewnych i przykrywać dachami niezwłocznie po zakończeniu sztapli.

Tartaki produkują podłogówkę w stanie szorstkim i w tym stanie ją dostarczają. Tartaki i zakłady posiadające strugarki mogą wysyłać na zamówienia podłogówkę struganą, asygnując ją jako szorstką z doliczeniem osobnej pozycji za struganie (pomiar tarcicy w stanie szorstkim).

Centralny Zarząd Przemysłu Leśnego

SZORSTKIE PODŁOGOWE MATERIAŁY TARTE Z DREWNA DRZEW IGLASTYCH.

WARUNKI TECHNICZNE.

I. Przedmiot warunków.

Przedmiotem niniejszych warunków są szorstkie deski z drewna drzew iglastych przeznaczone do wyrobu podłogowych desek struganych dla budownictwa mieszkaniowego, administracyjnego i społecznego.

Warunki niniejsze nie obejmują szorstkich materiałów tartych przeznaczonych na podłogi dla budownictwa przemysłowego i gospodarczego.

Deski omawiane w dalszym ciągu niniejszych warunków zwać się będą: „podłogówką szorstką".

II. Gatunek drewna.

Do wyrobu podłogówki szorstkiej stosuje się równorzędnie drewno sosny, świerka i jodły.

III. Oznaczenia.

Szerokie strony podłogówki szorstkiej nazywa się **płaszczyznami**, wąskie — **bokami**. Powierzchnie przekroju poprzecznego nazywa się **czołami**. Przecięcia płaszczyzn z bokami lub czołami nazywa się **krawędziami**.

Rozróżnia się płaszczyzny: prawą (dordzeniową czyli licę) i lewą (przeciwrdzeniową czyli przeciwlice); wierzchnią i spodnią.

IV. Obróbka.

Podłogówka szorstka powinna posiadać czystą, nie mechowatą powierzchnię przetarcia. Głębokość rys na płaszczyznach i bokach nie powinna przekraczać 1 mm. Czoła powinny być przycięte prostopadle do płaszczyzn i boków.

Krzywizny pochodzące z niedokładności przetarcia (błądzenie piły — buchtowanie) nie powinny przekraczać na szerokości 3 mm, na grubości zaś powinny mieścić się w granicach + 1 mm i — 0.5 mm.

Podłogówka szorstka na całej długości powinna posiadać jednakową szerokość. Dopuszczalne odchylenia od wzajemnej równoległości krawędzi jednej płaszczyzny nie powinny przekraczać 5 mm na całej długości deski.

V. Wymiary.

Podłogówkę szorstką produkuje się w następujcych wymiarach:

grubość: 25, 29 i 32 mm — zasadniczy wymiar 32 mm.

szerokość: od 10 do 18 cm, z odstopniowaniem co 1 cm. zasadniczy wymiar 12 — 14 cm.

długość: 2.50 m i wyżej, z odstopniowaniem do 10 cm. zasadniczy wymiar 3.00 m, 3.50 m, 4.00 m, 4.50 m, i 5.00 m.

Wymiary powyższe odnoszą się do drewna o wilgotności 15% — 18% w odniesieniu do ciężaru drewna zupełnie suchego.

Uwaga: Na zamówienia produkuje się podłogówkę szorstką w określonych szerokościach i długościach

VI. Klasyfikacja jakościowa.

1. Postanowienia ogólne.

Jakość podłogówki szorstkiej określa się dla każdej deski. Za miarodajną (wierzchnią) stronę, stanowiącą o przydatności deski na podłogówkę szorstką, uważa się zasadniczo stronę prawą (lice). Jednak w wypadkach znacznie lepszej jakości strony lewej (przeciwlice) uważa się ją za miarodajną tj. za wierzchnią (górną) stronę. Strona wierzchnia oraz oba boki są podstawą do określenia jakości podłogówki szorstkiej. Płaszczyzna odwrotna (spodnia) musi odpowiadać conajmniej warunkom jakościowym grupy następnej.

W przypadku większej rozpiętości w jakościach przeciwległych płaszczyzn deski nie zalicza się do podłogówki szorstkiej.

Tarcicę z drzew żywicowanych dopuszcza się w każdej grupie podłogówki szorstkiej.

Stopnia gęstości słojów rocznych oraz ich rysunku (fladru) nie bierze się pod uwagę.

2. Klasyfikacja szczegółowa.

Podłogówkę szorstką produkuje się w dwóch grupach jakości:

grupa I — podłogówka szorstka zwykła
grupa II — podłogówka szorstka pośrednia.

Szczegółową klasyfikację wspomnianych grup zawiera poniższa tabela:

L. p.	Nazwa wady lub cechy drewna	Grupa I — zwykła	Grupa II — poślednia
1	Oblina	Dopuszczalna o największej szerokości nieprzekraczającej 40% grubości tarcicy, wzdłuż całej długości jednej krawędzi jednej płaszczyzny.	
2	Zawoje	Niedopuszczalne o poprzecznym przebiegu włókien	
3	Skręt Włókien	Dopuszczalny przy odchyłce od kierunku osiowego na 1 mb. do 3 cm	do 5 cm
4	Rdzeń	Dopuszczalny zdrowy, nie łuszczący się	
5	Sęki zdrowe okrągłe wrośnięte	Dopuszczalne: na płaszczyznach — nie skupione w ilości do 3 sztuk na 1 mb, o średnicy nie większej niż grubość deski, na bokach — niedochodzące do krawędzi i nie większe niż $^1/_2$ grubości deski, na krawędziach — w ilości do 2 szt. na każde 3 mb. sięgające w bok deski do $^1/_3$ jej grubości.	Dopuszczalne: na płaszczyznach — nie skupione w ilości do 4 sztuk na 1 mb o średnicy nie większej niż grubość deski. Z wymienionych sęków 1—2 sztuki na deskę na stronie spodniej mogą być powierzchownie nadpsute nie głębiej jednak niż na $^1/_3$ grubości deski lub mogą posiadać obwódki; sęki te na stronie wierzchniej muszą być dobrze zrośnięte z tkanką drzewną. Na bokach — dochodzące do krawędzi w ilości do 2 sztuk na 1 mb. oraz sęki powierzchownie nadpsute, występujące pojedyńczo, o średnicy nie większej niż $^1/_2$ grubości deski. Na krawędziach — 1 sęk na 1 mb. sięgający w bok deski do $^1/_2$ jej grubości.
6	Sęki zdrowe, skrzydlate (liczone pojedyńczo nie parami)	Dopuszczalne występujące nielicznie o długości nie większej niż $^1/_3$ szerokości deski.	Dopuszczalne w ilości 1 sęk na 1 mb, o długości nie większej niż $^1/_3$ szerokości deski
7	Sęki czarne wypadające i zepsute	Niedopuszczalne	
8	Zakorki (zabitki) i pęcherze żywiczne	Nie bierze się pod uwagę zamkniętych zakorków (zabitek) i pęcherzy żywicznych o długości do 3 cm i szerokości do 2 mm Niedopuszczalne na wierzchniej stronie Dopuszczalne na spodniej stronie i na bokach	Niedopuszczalne zakorki i zabitki na wierzchniej stronie, dopuszczalne zaś na spodniej stronie i na bokach. Dopuszczalny 1 pęcherz żywiczny o długości 10 cm i szerokości do $^1/_2$ na 1 mb na wierzchniej stronie; na spodniej zaś dopuszczalne.
	Mursz twardy	Niedopuszczalny na wierzchniej stronie, na bokach i krawędziach Dopuszczalny na spodniej stronie w postaci: krótkiej, wąskiej, jednostronnej smugi	smugi do $^1/_3$ szerokości i do $^1/_3$ grubości M na całej długości deski
10	Mursz miękki	Niedopuszczalny	
11	Czerwień (u świerka i jodły)	Niedopuszczalna na wierzchniej stronie Dopuszczalna na spodniej stronie	Dopuszczalna na wierzchniej stronie w postaci plam i smug; na spodniej — dopuszczalna
.12	Sinizna	Dopuszczalna	

L. p.	Nazwa wady lub cechy drewna	Grupa I — zwykła	Grupa II — poślednia
13	Inne oznaki zagrzybienia	Niedopuszczalne	
14	Zaszarzenia	Dopuszczalne	
15	Pęknięcia słoneczne (siatkowe)	Dopuszczalne znikające przy struganiu	
16	Pęknięcia głębokie z przysychania	Dopuszczalne przerywane o prostym przebiegu włókien o łącznej długości nie większej niż 1/3 długości i nie głębsze niż 1/3 grubości	a sporadycznie skośne o łącznej długości nie większej niż 1/2 długości i nie głębsze niż 1/3 grubości
17	Pęknięcia czołowe	Dopuszczalne o długości: do 10 cm	do 20 cm
18	Pęknięcia łukowe (pierścieniowe)	Niedopuszczalne	Dopuszczalne o długości do 10 cm
19	Otwory po owadach	Niedopuszczalne	Dopuszczalne — małe, jak drwalnikowe, występujące sporadycznie — duże jak kózkowe — nielicznie
20	Wilgotność	Nie więcej niż 15 — 1[illegible] % w odniesieniu do ciężaru drewna zupełnie suchego.	

Uwaga: W każdej desce podłogówki szorstkiej mogą jednocześnie występować wszystkie wyżej wymienione wady lub cechy drewna.

Każda deska podłogówki szorstkiej, posiadająca wszystkie rodzaje wad w **maksymalnych granicach**.

a) przewidzianych dla grupy zwykłej — powinna być przesunięta do grupy pośledniej,
b) przewidzianych dla grupy pośledniej — powinna być wyłączona z dostawy.

VII. Odbiór i pomiar.

Podłogówka szorstka powinna być do odbioru posortowana i ułożona na przekładkach w oddzielne stosy według określonych zamówieniem grupy jakości i wymiarów. Do każdego stosu powinien być zapewniony swobodny dostęp. Stosy powinny być osłonięte przed promieniowaniem słonecznym i opadami.

Zasadą odbioru jest indywidualny odbiór każdej sztuki przez jej obejrzenie i pomiar.

Pomiary podłogówki szorstkiej, pod względem grubości, szerokości i długości wykonuje się z dokładnością przyjętego stopniowania lub według wymiarów, wynikających z zamówień i z zachowaniem dopuszczalnych odchyleń przewidzianych we właściwych normach Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Objętość (miąższość) podłogówki szorstkiej wyraża się w metrach sześciennych z dokładnością do trzech miejsc dziesiętnych przy odpowiednim zaokrągleniu dalszego miejsca.

VIII. Znakowanie (cechowanie).

Każda deska podłogówki szorstkiej powinna obowiązkowo posiadać na obu czołach oznaczenia grupy jakościowej w postaci:

dla grupy zwykłej — 2 punktów koloru czerwonego
dla grupy pośledniej — 2 punktów koloru niebieskiego.

Oznaczenia te powinny być wykonane niezmywającą się farbą..

Ponadto, jako zalecone znakowanie (lecz nieobowiązujące), każda deska podłogówki szorstkiej na obu czołach powinna posiadać oznaczenie nazwy, skrótu nazwy, albo symbolu firmy lub zakładu przemysłowego

Oznaczenie to powinno być wybite cechówką (wybijakiem) lub wykonane pieczęcią bądź też w inny trwały sposób niezmywającymi się farbami.

43

WYTYCZNE.

Ministerstwa Budownictwa z dnia 25.II.1950 r. L. dz. II/W1/1150/50 do projektowania budynków administracyjno-biurowych.

I. PRZEPISY OGÓLNE.

1

Wytyczne niniejsze regulują zasady projektowania budynków administracyjno-biurowych pod względem wielkości poszczególnych pomieszczeń.

2. Wytyczne nie obejmują pomieszczeń służących celom specjalnym, jak np. sale operacyjne banków, urzędów pocztowych i skarbowych o szczególnie wielkim ruchu interesantów. Do chwili wydania odpowiednich wytycznych regulujących te zagadnienia, wielkość i wyposażenie tych pomieszczeń powinny być każdorazowo uzasadnione drogą załączonych do programu obliczeń i danych informacyjnych.

II. POJĘCIA PODSTAWOWE.

2

1. Program użytkowy budynku jest to zbiór danych charakteryzujących potrzeby użytkownika obecne i przyszłe. Program użytkowy powinien podawać nazwę lub przeznaczenie obiektu oraz:
   1) wskazniki liczbowe warunkujące ogólne założenia powierzchni i objętości (np. ilość i kategorie pracowników, ruch interesantów itp.);
   2) nazwę (przeznaczenie) pomieszczenia np. pokoje biurowe jednoosobowe, wieloosobowe, sale konferencyjne itp.);
   3) ilość pomieszczeń danego rodzaju;
   4) ilość pracowników w poszczególnych pomieszczeniach;
   5) żądaną powierzchnię poszczególnych pomieszczeń w m^2;
   6) krótki opis wyposażenia, wymaganych instalacji i rodzaj wykończenia oraz określenie w razie potrzeby wzajemnego związku funkcjonalnego pomieszczeń w pionach i poziomach itp.
2. Program użytkowy sporządza zasadniczo inwestor na formularzu wchodzącym w skład schematu dokumentacji wstępnej (założenia projektu).

3

1. Program techniczno-budowlany jest to akt stanowiący część projektu wstępnego wchodzącego w skład do-

kumentacji architektonicznej. Sporządza go projektujący na podstawie zatwierdzonych, zgodnie z obowiązującymi przepisami, założeń projektu, zawierających program użytkowy.

2. Program techniczno-budowlany obejmuje:

1) temat projektu,
2) koncepcję przestrzenną wykorzystania terenu;
3) ujęte w tabelę wyszczególnienie pomieszczeń z podaniem kategorii pracowników, ilości osób w pokoju, ilości pokoi, ogólnej powierzchni pokoi o danym przeznaczeniu, standartu na osobę, wielkość pokoju, powierzchni innych pomieszczeń itp.

Przykład do pkt. 3)

L. p.	Wyszczególnienie pomieszczeń	Pracownicy			Ilość m² na osobę	Wielkość pok. m²	Ogólna pow. pokoi		Wysok. kondygn.	Uwagi
		etat	ilość osób w pok.	ilość pokoi			biur m²	innych m²		
	Dział Techniczny								wg standartów 3,30 m	umieścić obok Dyr. Techn.
1	Kierownik	1	1	1	15	15	15	—		
2	Sekretariat	3	3	1	3	15	15	—		
3	Pokój konferenc.	—	30	1	1	30	—	30		
4	Poczekalnia	—	15	1	1	15	—	15		
5	Inspektorzy	8	2	4	7,5	15	60	—		
6	Referenci	15	3	5	5	15	75	—		
7	Manipulanci	12	6	2	5	30	60	—		
8	Archiwum podr. itd.	—	—	1	80 mb półek	7,5	—	7,5		
	Razem Dział techn.	39	—	16	—	—	225	52,5		

4) kubaturę całości budynku i jeżeli poszczególne części budynku mają być użytkowane na rozmaite cele — kubaturę tych części;
5) obliczenie powierzchni kubatury na jednostkę — użytkowania;
6) ogólne wytyczne co do rodzaju konstrukcji, wyposażenia wewnętrznego, elewacji, pokrycia dachu, instalacji itp.

3. Program techniczno-budowlany służy jako podstawa do projektowania. Przy formułowaniu tego programu — dla większych, szczególnie skomplikowanych obiektów, w dużej mierze może być pomocne pierwsze ujęcie plastyczne programu „użytkowego (założenia projektu) w szkicu programowym względnie koncepcyjnym.

4

1. Powierzchnia użytkowa jest to całość powierzchni gmachu, na którą składają się powierzchnie poszczególnych pomieszczeń obliczone w świetle ścian i części konstrukcyjnych. Jeżeli jednak budynek użytkowany ma być dla różnych celów np. biurowo-handlowych, biurowo-mieszkalnych itp., to powierzchnie użytkowe odpowiednich części (członów) budynku należy uważać za odrębne całości.

2. Powierzchnia użytkowa dzieli się na powierzchnię użytkową podstawową i dodatkową, przyczym powierzchnia użytkowa podstawowa skolei dzieli się na a) powierzchnię użytkową pracy stałej (pow. pokoi biurowych), b) powierzchnię użytkową pracy niestałej (pokoje konferencyjne, sale zebrań, czytelnie itp.), c) powierzchnię pomocniczą(kancelaria, podręczne magazyny, korytarze, klatki schodowe, halle, bufet, szatnie, poczekalnie, umywalnie itp.).

Powierzchnia użytkowa dodatkowa obejmuje kotłownie, skład opału, magazyn mebli, warsztat gospodarczy, garaże itp. pomieszczenia.

5

W rozumieniu niniejszych wytycznych pokojem pojedyńczym jest pokój przeznaczony dla 1 pracownika. Pokojem zbiorowym małym — pokój przeznaczony najwyżej dla 3-ch pracowników, pokojem zaś zbiorowym dużym — pokój przeznaczony dla więcej niż 3-ch osób.

III. WSKAZÓWKI DO SPORZĄDZANIA PROGRAMÓW.

6

1. Należy unikać łączenia w jednym budynku funkcji biurowych, mieszkalnych, produkcyjnych i handlowych.

2. Wyjątek od tej zasady stanowić mogą części budynku przeznaczone na cele administracyjne i biurowe w gmachach o przeważającej innej funkcji np. fabrykach, domach towarowych itp. Dla części tych stosuje się w pełni niniejsze wytyczne. Dopuszczalne jest umieszczanie w przyziemiu budynków biurowych — lokali sklepowych i innych użytkowych, szczególnie w budynkach położonych w dzielnicach miejskich.

3. W budynkach administracyjnych i biurowych można przewidywać mieszkania dla funkcjonariuszów, których funkcje związane są z obsługą budynku (intendent gmachu, palacz, dozorca). Mieszkania te powinny być umieszczone nie wyżej niż na 3-ciej kondygnacji, w miarę możności posiadać oddzielne wejście i nie mogą wchodzić w skład części biurowej gmachu.

Łączna objętość projektowanych mieszkań nie powinna przekraczać 2500 m³ lub 15% objętości budynku. Dla określenia wielkości mieszkań umieszczonych w budynkach administracyjno-biurowych należy stosować przepisy Instrukcji Min. Odbudowy z dnia 10.IX.1947 r. w sprawie tymczasowych standartów budowlanych dla budownictwa mieszkaniowego, pracowniczego i społecznego (Dz. Urz. Min. Odb. Nr 9, poz. 136),

4. Przewidywanie sal zebraniowych, przekraczających wskutek jednoczesnego obsługiwania potrzeb zewnętrznych normy ustalone niniejszymi wytycznymi — nie powinno zasadniczo wchodzić w rachubę

IV. WSKAZÓWKI OGÓLNE DO PROJEKTOWANIA.

7

1. Projekt budynku należy dostosowywać do możliwości uzyskania swobody w podziale użytkowej powierzchni pracy na poszczególne pomieszczenia bez specjalnych zmian konstrukcyjnych (elastyczność projektu) i instalacyjnych. W szczególności należy:

1) określić odstęp osiowy filarów międzyokiennych stosownie do szerokości typowego, zbiorowego — małego pokoju do pracy przy jednoczesnym uwzględnieniu ekonomii konstrukcji;
2) drzwi rozmieszczać w sposób umożliwiający zmianę podziału pomieszczeń;
3) nie przewidywać wyłączników i punktów instalacji elektrycznej w płaszczyznie osi filarów międzyokiennych;
4) przewidzieć w instalacji centralnego ogrzewania możność zmiany podziału pomieszczeń;
5) w miarę możności przewidywać wnęki w murach wewnętrznych grubych, celem zwiększenia powierzchni użytkowej.

2. Ponadto należy przewidzieć racjonalne ustawienie mebli biurowych w pomieszczeniach typowych, dążąc do jak najmniejszej ilości typów pomieszczeń.

V. WSKAZÓWKI SZCZEGÓŁOWE DO PROJEKTOWANIA.

Wysokość pomieszczeń.

8

Wysokość kondygnacji biurowych określa się w granicach m. 3,00 do 3,30 m, licząc od wierzchu podłogi do wierzchu podłogi następnej kondygnacji. Większe pomieszczenia (np. sale zebrań, pokoje zbiorowe — o dużej ilości zatrudn. pracown.) mogą posiadać wysokość kondygnacji większą, lecz w tym przypadku powinny być w miarę możności wydzielone w planie.

Powierzchnia użytkowa pracy stałej.

9

Powierzchnię przypadającą na jednego (stale zatrudnionego) pracownika umysłowego, określa się w granicach
a) w zbiorowych — dużych pokojach (powyżej 3-ch osób w jednym pokoju) na 4,5 — 5,5 m²,
b) w zbiorowych — małych pokojach (od 2-ch do 3-ch osób w jednym pokoju) na 5,00 —6,5 m² oraz 6,5 — 7,5 m² dla pracowników wykonujących szczególnie trudną pracę koncepcyjną.

Dodatki indywidualne do powierzchni użytkowej pracy w pokojach pojedyńczych.

10

Powierzchnia pracy dla pracowników pełniących funkcje kierownicze lub inne wyjątkowo odpowiedzialne funkcje, może być powiększona w pokojach pojedyńczych o:
a) maks. 7,5 m² — dla kierownika Wydziału, Oddziału lub równorzędnej jednostki,
b) maks. 15 m² — dla kierownika instytucji,
c) maks. 22,5 m² — dla kierownika Instytucji Naczelnej.

Średnia powierzchnia pracy stałej.

11

Średnią powierzchnię pracy stałej oblicza się przez podzielenie sumy poszczególnych powierzchni pracy stałej zwiększonej o dodatki, przez ogólną ilość pracowników. W zależności od wielkości i struktury instytucji, średnia powierzchnia pracy stałej powinna wynosić 6—8 m². Całość powierzchni pracy stałej powinna wynosić ca 60% powierzchni użytkowej podstawowej.

Typowe pokoje dla pracy — zbiorowe małe.

12

1. Typowymi pokojami do pracy są pokoje zbiorowe-małe, przeznaczone w zasadzie dla 3-ch pracowników.
2. Powierzchnię tych pokoi określa się w granicach do 15 m²; głębokość ich nie powinna przekraczać 5 m, a szerokość ich nie może być mniejsza niż 2,7 m — przy obliczaniu tych wymiarów nie bierze się pod uwagę wnęk, wytworzonych w wewnętrznych ścianach konstrukcyjnych.

Pokoje zbiorowe duże (wieloosobowe).

13

1. Powierzchnię pokoi zbiorowych dużych oblicza się przez pomnożenie użytkowej powierzchni pracy stałej dla jednego pracownika (pkt. 9a) przez ilość pracowników.
2. Głębokość tego typu pokoi może być większa niż 5 m.
3. Przy jednostronnym oświetleniu głębokość takiego pomieszczenia nie powinna przekraczać 7,5 m. Ewentualne powiększenie wysokości tych pomieszczeń może mieć miejsce przy zachowaniu stosunku wysokości w świetle do głębokości nieprzekraczającym 1 : 2.
4. Przy dwustronnym oświetleniu i przewietrzaniu może być zachowana wysokość podana w p. 8 w pomieszczeniach o głębokości do 12 m.

Powierzchnia pracy niestałej.

14

1. W pomieszczeniach pracy niestałej wlicza się część powierzchni służącą do stałej pracy umysłowej — do powierzchni pracy stałej (np. w czytelni lub bibliotece — miejsce bibliotekarza).
2. Wielkość sali zebrań należy określać wg ilości osób zatrudnionych w instytucji licząc 0,33 m² na osobę. Przewidywanie specjalnej sali zebrań powinno mieć miejsce tylko w tych wypadkach, gdy sala konferencyjna nie może pomieścić wszystkich pracowników. Zasadniczo sala zebrań nie powinna przekraczać 200 m², w założeniu, że przy większej ilości pracowników będzie wykorzystywana na 2 zmiany.
3. Wielkość sali konferecyjnej ustala się licząc po 1 m² na uczestnika. W zasadzie należy przewidywać w budynku jedną salę konferencyjną o wielkości nieprzekraczającej 60 m². Przewidywanie sali większej wymaga specjalnego uzasadnienia.
4. Natomiast wskazane jest przewidywanie pokojów konferencyjnych o wielkości do 30 m², w ilości nie większej niż po jednym na każdych 150 pracowników.

Powierzchnia pomocnicza.

15

1. Powierzchnia pomocnicza łącznie z powierzchnią pracy niestałej powinna wynosić ca 40% powierzchni użytkowej podstawowej.
2. Szerokość korytarzy przelotowych powinna wynosić dla podwójnego traktu:
maks. 2,00 przy długości korytarza do 25 m,
maks. 2,30 przy długości korytarza ponad 25 m.
dla pojedyńczego traktu:
maks. 1,80 — bez względu na długość.
3. Szerokość korytarzy nieprzelotowych może wynosić:
maks. 2,30 dla każdej długości.
4. Szerokość korytarzy bocznych (dojścia) powinna wynosić:
min. 1,20 przy długości maks. 12 m.
Dla części korytarzy, które służą jako poczekalnia — szerokości mogą być większe.
5. Wielkość pomieszczeń sanitarnych przewidzieć należy licząc:
1) w ustępach męskich:
1 pisuar na 25 mężczyzn,
1 sedes na 25 mężczyzn,
1 umywalka na 15 pracowników;
2) w ustępach dla kobiet:
1 sedes na 20 kobiet,
1 umywalka na 15 pracowniczek.

Przepisy końcowe.

16

Wytyczne niniejsze obowiązują państwowe biura projektów, podległe kierownictwu Ministra Budownictwa.

Podsekretarz Stanu **Inż. J. Żakowski**

44

PISMO OKÓLNE.

z dn. 6. III. 50 r.

w sprawie udziału w wykonaniu P.I.1950 r. spółdzielni budowlanych zrzeszonych w Związku Spółdzielni Pracy.

(L. dz. III/1/1610/50).

W związku z tworzeniem Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych i wynikającą stąd sprawą rozdziału robót, Ministerstwo Budownictwa wyjaśnia:

1) Zadania i zakres udziału spółdzielni budowlanych Związku Spółdzielni Pracy w realizacji Planu Inwestycyjnego 1950 r. został ustalony §§ 4, 5 (Część I) i § 15 (Część V) Instrukcji Nr 7P.K.P.G. z dnia 25 czerwca 1949 r. Znak BU/4A/997/23 i Okólnikiem Ministerstwa Budownictwa z dnia 5.V. 1949 r. L.dz. III/2850/5/49 (Dz Urzęd. Min. Budownictwa Nr 8 z dnia 3 czerwca 1949 r.).

2) Spółdzielnie budowlane zrzeszone w Związku Spółdzielni Pracy, zweryfikowane przez Ministerstwo Budownictwa i Bank Inwestycyjny, dla których ustalony został plan produkcyjny w ramach P. I. 1950 r., nie mogą stanowić bazy dla organizowania Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych.

3) Celem usprawnienia wykonawstwa, racjonalnego wykorzystania sił roboczych, transportu, urządzeń i maszyn należy dążyć do rejonizacji przy przydzielaniu robót przedsiębiorstwom spółdzielczym wymienionym w pkt. 2 oraz Budowlanym Przedsiębiorstwom Powiatowym.

Podsekretarz Stanu **St. Pietrusiewicz**

KOMUNIKAT

W Dzienniku Ustaw R. P. ogłoszono:

1) w Nr 5 z dn. 17.II.50, poz. 39 rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie utworzenia Państwowej Komisji Etatów.

2) w Nr 6 z dn. 28.II.50, poz. 53 ustawę z 4.II.50 o Funduszu Zakładowym w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych.

W **Monitorze Polskim** ogłoszono:

1) W Nr A—18 z 17.II.50, poz. 187 okólnik Nr 5 Prezesa Rady Ministrów w sprawie godzin pracy w soboty.

2) W Nr A—19 z 21.II.50, poz. 197 zarządzenie Ministra Skarbu w sprawie wynagrodzenia kierowców i innych pracowników samochodowych.

Pod poz. 198 zarządzenie Ministra Budownictwa o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego p. n. „Dyrekcja Miejscowych Przedsiębiorstw Budowlanych".

Pod poz. 199 zarządzenie Ministrów Budownictwa i Administracji Publicznej o utworzeniu państwowych przedsiębiorstw p. n.. „Budowlane Przedsiębiorstwo Powiatowe" i o nadaniu im statutu.

3) W Nr A—21 z 27.II.50, poz. 222 zarządzenie Ministra Budownictwa w sprawie terminu rozpoczęcia działalności i obszaru działania przedsiębiorstw państwowych pod nazwą „Budowlane Przedsiębiorstwo Powiatowe".

4) W Nr A—25 z 8.III.50, poz. 272 zarządzenie Ministra Budownictwa o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą: „Przedsiębiorstwo Wierceń Badawczych i Robót Fundamentowych".

5) W Nr A—26 z 10.III.50, poz. 279 okólnik Nr 7 Prezesa Rady Ministrów w sprawie akcji socjalnej dla pracowników państwowych i samorządowych.

Pod poz. 280 uchwałę Rady Ministrów w sprawie praw i obowiązków głównych księgowych przedsiębiorstw i zakładów uspołecznionych.

6) W Nr A—27 z 15.III.50, poz. 330 zarządzenie Ministra Budownictwa w sprawie terminu rozpoczęcia działalności i obszaru działania przedsiębiorstw państwowych pod nazwą „Budowlane Przedsiębiorstwo Powiatowe".

7) W Nr A—29 z 18.III.50 sprostowanie błędu w zarządzeniu Ministra Odbudowy z 2.V.49 w sprawie zastępstwa sądowego wyodrębnionych przedsiębiorstw państwowych, podległych Ministrowi Budownictwa, przez Prokuratorię Generalną R. P..

OGŁOSZENIE

Gdańska Dyrekcja Odbudowy unieważnia legitymację służbową Nr 89 wystawioną na nazwisko Morawski Kazimierz.

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Budownictwa. Warszawa, Al. Stalina 26.

Warunki prenumeraty Dz. Urz. Min. Bud.: prenumerata roczna — 600 zł. lub półroczna — 350 zł. Cena pojedynczych egzemplarzy wskazana na każdym egemplarzu dziennika. Wszelkie należności za Dziennik Urzędowy należy wpłacać na konto czekowe P.K.O. w Warszawie Nr I — 1683 — „Ministerstwo Budownictwa — Wydawnictwa".

Cena 80 zł.

Druk PWZG Warszawa Tamka 3. 3000 Zam. 1423. 7.IV—22.IV—50. B-102154.

ODBIORCA:

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.